

Всесвітнє наукове ноосферно-онтологічне товариство
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
ГО «Фонд розвитку науки та освіти «ІНТЕЛЕКТ»

World Scientific Noosphere-Ontological Society
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
Public organization «Foundation of Science and Education «INTELLECT»

ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ МОЛОДІ В XXI СТОЛІТТІ

*Міжнародний періодичний збірник наукових праць
за загальною редакцією
проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко, проф. Штефан Л. А.*

Випуск 3

SPIRITUAL AND INTELLECTUAL UPBRINGING AND TEACHING OF YOUTH IN THE XXI CENTURY

*International Periodical Collection of Scientific Papers
edited by prof. V. P. Babych, prof. L. S. Rybalko, prof. L. A. Stephan*

Issue 3

Харків – 2021
Kharkiv – 2021

Кіріленко О. Г., Рижкова В. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі підготовки магістрів-філологів: інтелектуальний аспект	238
Прокопенко А. І., Прокопенко І. А. SWOT-аналіз цифровізації вищої педагогічної освіти в Україні	244
Майнаєв Ф. Я. Застосування сервісу RENDERFOREST на уроках історії	250
Опанасенко Я. О. Ключові компетенції викладача-тьютора в умовах змішаного навчання	254
Чібісов О. Д., Простакова Ю. С., Штонда О. Г. Особливості вивчення математичних дисциплін майбутніми вчителями математики в умовах змішаного навчання	257
Нелін Є. П., Проскурня О. І., Цись Я. В. Використання хмарних сервісів GOOGLE на уроках математики	261
Пісоцька М. Е., Олійник Т. О. Алгоритм використання критерію Макнамара для статистичної обробки педагогічних вимірювань	265
Денисенко А. О. Моніторинг виховного потенціалу студентського дозвілля в умовах дистанційного навчання	269
Пономарьова Н. О. Професійна педагогічна діяльність майбутніх учителів як чинник їх професійної самореалізації	274
Галушка К. Р. Комунікативна культура вчителя як складова педагогічної майстерності	280
Кабанська О. С. Проектування розвитку духовно-інтелектуальних умінь у майбутніх учителів у закладі вищої педагогічної освіти	284
Семенова М. О. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до самореалізації в суспільстві споживання	288
Ван Інчжи. Музично-виконавська компетентність вчителя музичного мистецтва	292
Лу Баовень. Особливості етнокультурної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва	297
Ян Ян, Ван Ціхуей. Естетичне виховання майбутніх учителів засобами музичного мистецтва у КНР	300
Ян Цзяін. До питання емоційної виконавської стабільності фахівців музичного мистецтва	304
Мей Фан. Мультимедійні технології у професійній підготовці фахівців музичного мистецтва	308
Чернушенко Н. М. Мовна особистість учителя початкової школи у світлі вимог модернізації освіти XXI століття	312
Бунчук О. В., Коротаткова А. К. Розвиток творчого потенціалу майбутнього викладача хореографічних дисциплін	317
Разуменко Т. Неформальна та інформальна освіта хореографів в Україні	320
Доценко Д. Г. Духовно-інтелектуальна компонента управлінської компетентності викладача закладу вищої освіти	325

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У КНР

Ян Ян

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків, Україна

Ван Ціхуей

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків, Україна

Стаття присвячена аналізу досвіду формування естетичної культури у КНР, визначенню засобів які сприяють її формуванню. На основі аналізу літературних джерел визначено систему засобів: мистецькі твори (співи, опери, балет, театральні постанови тощо); особистісно-педагогічна майстерність викладача індивідуальні здібності.

Ключові слова: виховання, естетичне виховання, музика, мистецтво.

The article is devoted to the analysis of the experience of formation of aesthetic culture in China, the definition of means that contribute to its formation. Based on the analysis of literary sources, a system of means is determined: works of art (singing, opera, ballet, theatrical performances, etc.); personal and pedagogical skills of the teacher, individual abilities.

Key words: education, aesthetic education, music, art.

Естетичне виховання є невід'ємною частиною естетичної культури, тому саме цьому аспекту формування майбутнього фахівця приділяється багато уваги в сфері освіти КНР. Проте сьогодні існує велика кількість фальшивих цінностей, які негативно впливають на формування естетичної культури сучасної молоді. Саме тому посилюється роль учителя музики як опосередка між учнем та прекрасним світом культури, до якого можна залучити учня завдяки впливу на його духовний світ через музику. Ефективно організувати такий процес можуть учителі музики, які досконало володіють педагогічним мистецтвом. Проблему естетичного виховання в освітньому процесі вивчали такі дослідники, як: Лі Цзіхуан, Ма Вей, Ху Ціїн та ін. Важливість впливу музики на формування естетичного виховання дослужували Ван Лей,

Ї Чжан, Лю Цяньцян. Проте аспект естетичного виховання майбутніх учителів засобами музичного мистецтва сьогодні ще недостатньо розроблений.

У працях китайських науковців підкреслюються важлива роль естетичного виховання молоді як суттєвого компоненту підготовки майбутнього покоління до життя. Проте в період конфуціанства естетичне виховання реалізовувалось на основі вивчення і читання конфуціанських канонів та не було виокремлено як самостійний напрямок підготовки майбутнього покоління. Звернення освітян до необхідності виокремити естетичне виховання як окрему складову освітньої діяльності відбулося завдяки реформуванню освіти у 1912 році Дай Юаньпей, у результаті якої було введено нову шкільну систему «Женьзі». Вона передбачала декілька напрямів підготовки школярів, серед яких було естетичне та моральне виховання молоді.

Сьогодні, як зазначає Су Сяохуань [3], естетичне, моральне виховання молоді у КНР займає одне із провідних напрямів серед інших у формуванні гармонійно розвиненої особистості. Ці напрями зазначені й у нормативних документах університетської освіти, зокрема: «Про реформування системи освіти» (1985 р.) та «Програма реформування й розвитку освіти Китаю» (1994 р.). Виходячи з аналізу нормативних документів та праць китайських науковців, можемо зазначити, що звернення до естетичного виховання стало одним із пріоритетних напрямів формування молоді у КНР, а музичне мистецтво стало одним із провідних його засобів. Саме воно спрямоване на формування відчуття прекрасного, орієнтує на виховання поваги до традицій, культури, мистецтва. Музика сприяє розвитку творчості, яка впливає на професійне самовизначення, формує етнічну самосвідомість. Ху Ціін визначає, що формування естетичної культури відбувається через такі напрями, як: естетична самосвідомість, емоційна чутливість, етнічна спрямованість [4]. С. Вітвицька підкреслює важливість створення естетичного освітнього середовища в закладі освіти через впровадження в навчальний процес через викладання дисциплін, у позанавчальному процесі — через проведення колективних заходів, організації традиційних свят, відвідування театрів, вистав, концертів тощо [1]. Серед китайських музичних шедеврів, які здобули світове визнання та спрямовані на формування естетичного виховання, за визначенням Чжоу Мінь є: «Пісні про землю» Г. Малера, що ґрунтуються на віршах

поетів Китаю, оперні співи на китайський сюжет «Турандот», «Соловейко» І. Стравинського, балетні постанови «Дивний мандарин» Б. Бартока та інші [5, с. 136].

О. Коваленко та С. Тань серед основних засобів музичного мистецтва називає багатогранність жанрів та стилів, які може використовувати вчитель для розвитку естетичного виховання; велике розмаїття змісту, тематик творів, які викликають розмаїття емоційних почуттів та формують індивідуальні цінності особистості; творчий підхід у мистецтві, кожен виконавець, творець мистецтва вкладає в його виконання або розробку власне індивідуальне сприйняття, саме тому мистецтво є унікальним і неповторним витвором його автора; важливою складовою мистецтва є імпровізація, яка також підкреслює унікальність та індивідуальність витворів мистецтва. Естетичне виховання ґрунтується на формуванні системи цінностей завдяки емоційного впливу на свідомість особистості.

Лю Чан зазначає, що формування системи цінностей передбачає проходження трьох підсистем: 1) підсистему дій, спрямованих на вирішення професійно-освітніх, виховних і особистісно-розвиваючих завдань (технологія навчання і виховання); 2) підсистему комунікативних дій, які пов'язані зі створенням психологічної атмосфери, необхідної для вирішення особистісно та професійно орієнтованих завдань (технологія спілкування); 3) підсистему дій, які розкривають суб'єкту по відношенню до професійної діяльності та педагогічному спілкуванню позицію вчителя [2, с. 69-70].

Виходячи із зазначеного можемо зазначити, що майбутні вчителі музики мають опанувати такі компетентності, як: знання та вміння з предмету, серед яких особливе місце посідають вокально-хорові знання та вміння, які допоможуть вільно володіти голосом, використовувати різні види звукоутворення і використовувати твори різних жанрах; вокальна — педагогічна майстерність передбачає опанування педагогічних знань та вмінь з педагогічного спілкування, організації наукової та навчальної діяльності здобувачів; володіння педагогічними техніками, особливе місце серед яких відводиться технікам імпровізації та самовдосконалення; дотримання педагогічного такту, кожен учитель повинен мати гуманістичний підхід до формування майбутніх фахівців. Вважаємо, що всі зазначені компоненти можна розглядати як засоби естетичного виховання особистості.

Таким чином, серед засобів формування естетичного виховання можемо виділити: твори мистецтв (співи, опери, балет, театральні постанови тощо); особистісно-педагогічну майстерність викладача (володіння знаннями з предмету, методиками його викладання, педагогічний такт, гуманістичну спрямованість, педагогічне спілкування); індивідуальні здібності (власні здібності, творчість, імпровізація, відношення до професійної діяльності, прагнення саморозвитку, професійну активність).

Список використаних джерел:

1. Вітвіцька С. С. Естетичне виховання майбутнього вчителя в контексті ідей В. О. Сухомлинського. Естетичне виховання дітей та молоді : теорія, практика, перспективи розвитку. заг ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук, Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2012. С.142-150
2. Лю Чан Формування професійно-педагогічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР : дис. ... канд. пед. наук : 011. Харків, 2021. 246с.
3. Су Сяохуань Основные сведения о Китае. Образование в Китае. Реформы и новшества. Межконтинентальное издательство Китая : Май. 2002, 190 с.
4. Ху Цзінь Погляди китайських та європейських науковців на структуру та зміст етноестетичної культури особистості. Теоретичні питання культур, освіти та виховання: зб. наук. пр. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2015 № 52. С. 60-63.
5. Чжоу Мінь Естетичний смак як складова естетичного виховання майбутніх вітчизняних і китайських учителів музичного мистецтва. Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 9 Т.1. 134-137 с.